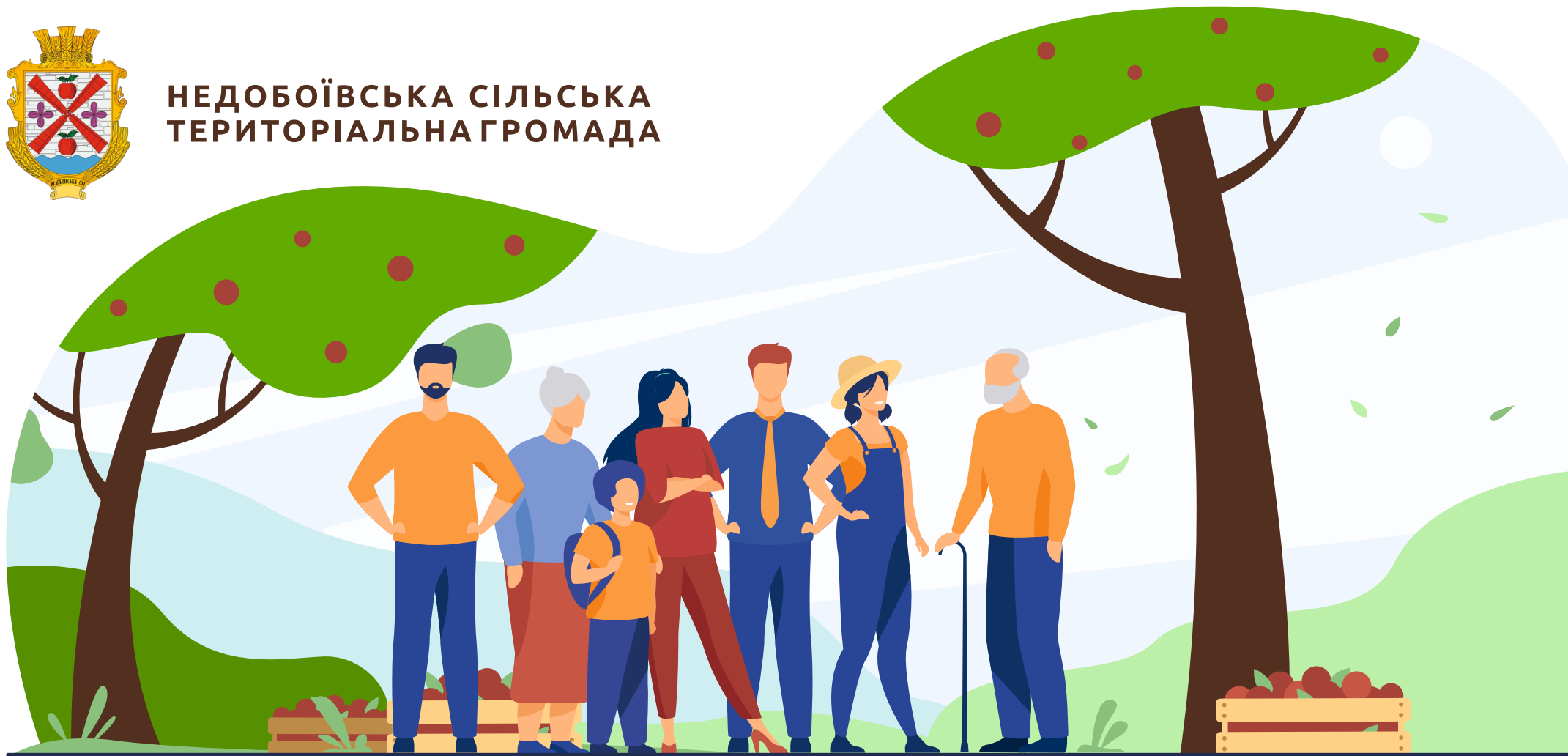

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

НЕДОБОЇВСЬКА СІЛЬСЬКА
ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

ВСТУП

Шановні жителі Недобоївської громади!

Ми створили цей документ, щоб ви змогли ознайомитися з інформацією про те, звідки надходять кошти до бюджету нашої громади та куди вони витрачаються.

Також ви можете подати свої пропозиції до бюджету Недобоївської громади на 2022 рік. Бюджетна комісія розгляне їх, та, при наявності коштів у бюджеті громади, закладе у бюджет на наступний рік реалізацію цих пропозицій.

Ми сподіваємось, що в громаді буде доступніше розуміння бюджетного процесу. Очікуємо на активну участь жителів нашої громади в розробленні та реалізації бюджету.

*Сільський голова
Юрій Юзва*

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян, який ви тримаєте у руках, – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною вам і вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади, або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет

Фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратить. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неоподаткованих надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

Дотації

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд

Кошти, передбачені для надання послуг державними та комунальними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплати енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад гранти від міжнародних організацій.

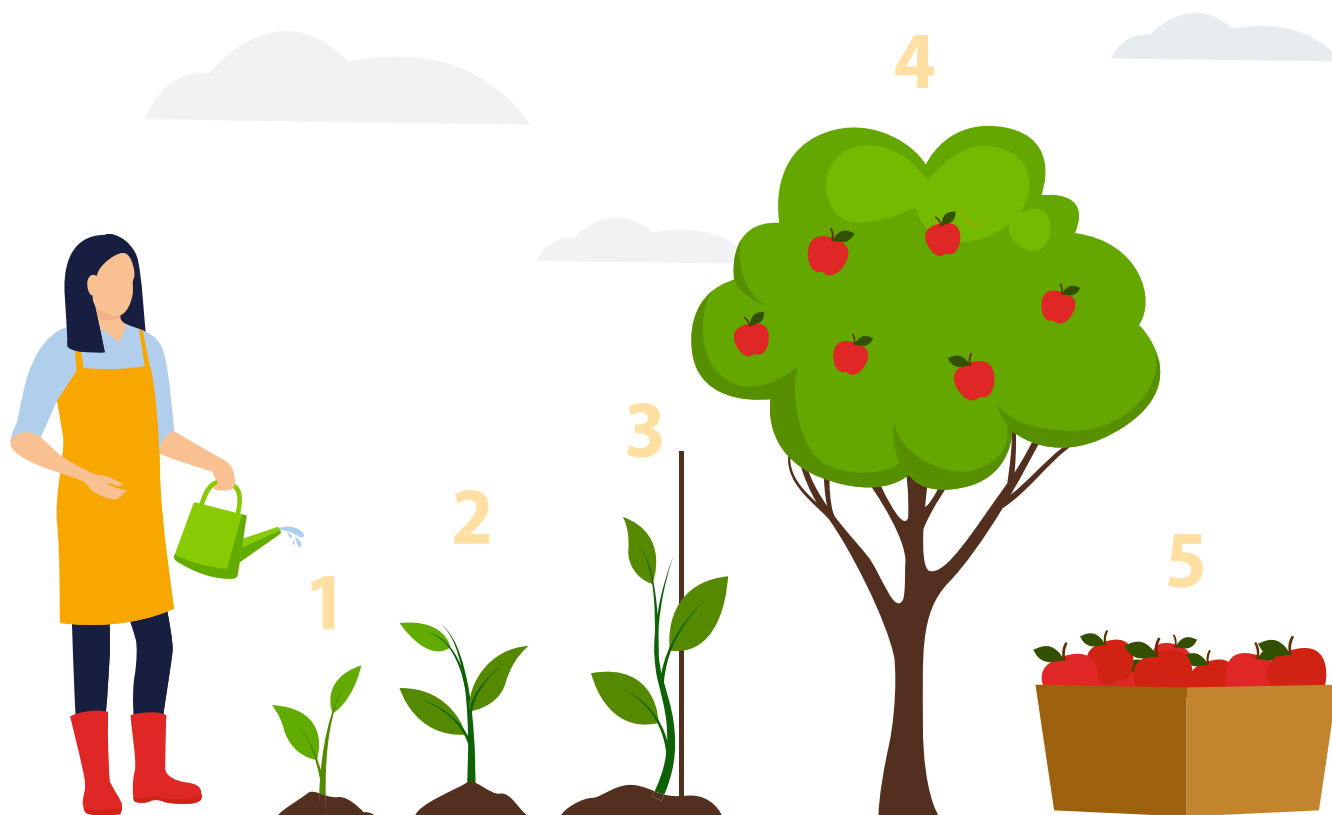
Бюджет розвитку

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій, і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік – називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проєкту бюджету, розгляд проєкту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету, і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

1
СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ
БЮДЖЕТУ

2
СКЛАДАННЯ
БЮДЖЕТУ

3
РОЗГЛЯД ТА
ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

4
ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ

5
ЗВІТУВАННЯ ПРО
ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Складання прогнозу бюджету

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто, той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад відділ освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проєкту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проєкт бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету

Попередній проєкт рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проєкт рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проєкт бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 20-те березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

ЛИПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом поштою чи електронним;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

ТРАВЕНЬ-ЖОВТЕНЬ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЛИСТОПАД-25 ГРУДНЯ

В цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись незначні зміни.

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

СІЧЕНЬ-ГРУДЕНЬ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансування бюджетних установ і організацій, збір податків. За потреби до бюджету вносяться зміни.

- Подати проєкт на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації та голосуванні за проєкти бюджету участі;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету.

СІЧЕНЬ-15 БЕРЕЗНЯ

По завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Галузі діяльності підприємств:

садівництво

роздрібна торгівля

Земля сільгосппризначення:

4 688.6 га

Стан доріг в громаді:

22 км

потребують
поточного ремонту

45 км

потребують
капітального ремонту

6

Школи
громади

6

Дитячі садки
громади

7

ФАПи та амбулаторії
громади

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Пріоритетами розвитку нашої громади на найближчі 10-ть років є:

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Бюджет громади складається з субвенцій та дотацій, наданих з державного та обласного бюджетів - 66,9% від загального бюджету, та власних доходів - 33,1% від загального фонду бюджету.

Найбільшими податками, що надходять до бюджету громади, є податок з фізичних осіб (12,6 млн грн), податок на майно (3,9 млн грн) та єдиний податок (4,7 млн грн).

Загальний обсяг бюджету Недобоївської громади становить 83,6 млн грн. Власні доходи громади складають 27,6 млн грн. Окрім того, наша громада отримує дотації та субвенції з бюджетів різних рівнів. Освітня субвенція у 2021 році склала 32,1 млн грн. Базова дотація, що надається державою, складає 22,4 млн грн, дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету - 1,2 млн грн.

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

Кошти з бюджету Недобоївської громади витрачаються на фінансування закладів освіти, будинків культури, бібліотек, медичних закладів, місцевої пожежної охорони, утримання та ремонт доріг, управління громадою, благоустрою та соціальний захист населення.

Найбільшу частину витрат з бюджету на 2021 рік передбачено на фінансування галузі освіти - **63,8 млн грн**, що становить **76,4%** від загальної суми бюджету. На фінансування закладів освіти кошти надходять з державного бюджету у вигляді субвенцій та дотацій, а також виділяються кошти з місцевого бюджету.

На управління громадою передбачено **9,4 млн грн**, що становить **11,2%** від загального бюджету громади. На економічну діяльність - **1,9 млн грн**, на культуру і мистецтво - **1,7 млн грн**.

На міжбюджетні трансферти передбачено **4 млн грн**, які в свою чергу виділяються на:

- утримання КНП Хотинська багатoproфільна лікарня **882,1 тис. грн**
- безкоштовні медикаменти пільгової категорії населення **300 тис. грн**
- відшкодування хворим з трансплантованою ниркою **500 тис. грн**
- утримання Хотинської музичної школи **999 тис. грн**
- утримання художньої школи **190,3 тис. грн**

- утримання спортивної школи **135,5 тис. грн**
- утримання трудового архіву **59,9 тис. грн**
- ФСТ «Колос» **112 тис. грн**
- будинок дітей та учнівської молоді **146,1 тис. грн**
- утримання бібліотек **463,3 тис. грн**
- утримання інтернату **100 тис. грн**
- утримання терцентру **115,7 тис. грн**

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Доходи громади.
2021 р.

83 575,9

тис.грн

22 423,6 тис. грн

Базова дотація
40,09%

1 243,4 тис. грн

Додаткова дотація
2,22%

32 147,5 тис. грн

Освітня
субвенція
57,48%

113,4 тис. грн

Субвенція із
місцевого бюджету*
0,20%

55 927,9 тис. грн

Трансферти
66,92%

27 648 тис. грн

Власні доходи
33,08%

Податкові надходження

13 646 тис. грн

Податок на доходи
фізичних осіб

4 657,5 тис. грн

Інші

3 892,9 тис. грн

Єдиний податок

2 534 тис. грн

Акцизний податок

58 тис. грн

Рентна плата

30 тис. грн

Екологічний
податок

2 642,4 тис. грн

Неподаткові
надходження
(всього)

*Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Структура видатків з бюджету

83 575,9

тис.грн

В галузі освіти працює 363 працівники та в апараті управління 55 працівників.

12 300 грн

Середня зарплата в освіті

14 200 грн

Середня зарплата в апараті ради

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ (в тис. грн)

Освіта - 66 315,8

■ 53 594,4 ■ 3 852,2 ■ 8 869,2

Охорона здоров'я - 884,2

■ 584,2 ■ 300

Управління громадою - 9 374,5

■ 8 646,6 ■ 498 ■ 229,9

■ на оплату праці

■ на оплату енергоносіїв

■ інші видатки

63 877,3 тис. грн

Освіта
76,43%

1 937,2 тис. грн

Економічна діяльність
2,32%

1 723,7 тис. грн

Культура і мистецтво
2,06%

9 374,5 тис. грн

Управління громадою
11,22%

4 004 тис. грн

Міжбюджетні трансфerti
4,79%

884,2 тис. грн

Охорона здоров'я
1,06%

548,8 тис. грн

Житлово – комунальне господарство
0,66%

250 тис. грн

Соціальний захист та соціальне забезпечення
0,30%

976,2 тис. грн

Інші видатки
1,17%

ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

Недобоївський ЗЗСО I-III ступенів

- 404 учні
- 12 888,6 тис. грн
- 31,9 тис. грн

Шировецький НВК I-III ступенів

- 232 учні
- 8 352,6 тис. грн
- 36 тис. грн

Зарожанський НВК I-III ступенів

- 248 учні
- 11 346,5 тис. грн
- 45,7 тис. грн

Недобоївський ЗЗСО I-III ступенів

- 404 учні
- 12 888,6 тис. грн
- 31,9 тис. грн

Долинянський ЗЗСО I-II ступенів

- 104 учні
- 4 096,5 тис. грн
- 39,4 тис. грн

Керстенецький ЗЗСО I-II ступенів

- 82 учні
- 5 057,9 тис. грн
- 61,7 тис. грн

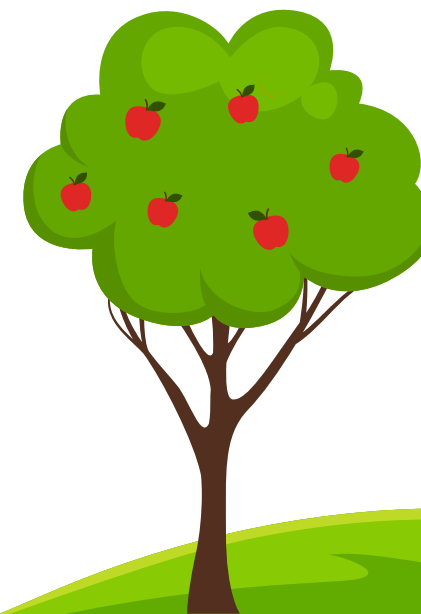
Ставчанський НВК I-II ступенів

- 100 учні
- 5 177,4 тис. грн
- 51,8 тис. грн

■ 1 170
загальна кількість
учнів у громаді

■ 46 919,5 тис. грн
всього видатків
на освітні заклади

■ 40,1 тис. грн
Середня вартість
одного учня на рік

ВИДАТКИ НА РОЗВИТОК ГРОМАДИ

ВИДАТКИ, ПРОФІНАНСОВАНІ ЗА РАХУНОК ДФРР

749.5 тис. грн

Будівництво спортивного майданчику зі штучним покриттям для гри у мініфутбол по вул. Новоселицькій, 9-А в с. Недобоївці Хотинського району Чернівецької області

6 929.3 тис. грн

Реконструкція Недобоївського навчально-виховного комплексу (дитячого дошкільного закладу) по вул. Козацької Слави, 15 в с. Недобоївці Хотинського району Чернівецької області

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

500 тис. грн

Капітальний ремонт приміщення Недобоївської ЗЗСО I-III ступенів

700 тис. грн

Капітальний ремонт території біля сільської ради с.Недобоївці по вул.Головній

Бюджет розвитку громади на 2021 рік допоможе втілити один з пріоритетів Стратегії розвитку Недобоївської ТГ - надання якісних освітніх послуг. А саме застосування в роботі педагогічних працівників інтерактивних технологій, придбання комп'ютерної техніки, придбання сучасного обладнання для профільних кабінетів, застосування в роботі новітніх методик викладання.

У бюджеті 2021 року на реалізацію наступних програм виділено **1,6 млн грн** :

- Реконструкція Недобоївського навчально-виховного комплексу (дитячого дошкільного закладу) по вул. Козацької Слави, 15 в с. Недобоївці.
- Придбання обладнання довгострокового користування (комп'ютерна техніка, телевізори, забезпечення кабінетів природничо -математичного профілю інтерактивним обладнанням)

РОЗДІЛЬНИЙ ЗБІР ТА ВИВІЗ ТПВ

Сортування сміття – це розділення відходів на різні групи для переробки відходів. Найперша та найважливіша причина для сортування сміття — зменшення шкідливого впливу на навколишнє середовище. Також сортування допоможе перетворити його на ресурс: робити з нього речі чи енергію, та зменшити кількість сміттєзвалищ. Органічні відходи можна компостувати та перетворювати на добрива чи біогаз. Вторсировину можна переробляти на нові речі. Роздільний збір та переробка сміття покращить не лише екологічну ситуацію в громаді, але й дасть можливість отримувати доходи з переробки сортованого сміття, створити робочі місця - дати можливість працювати місцевим мешканцям безпосередньо у громаді.

У Недобоївській сільській раді створено програму дій **“ЧИСТА ГРОМАДА - ЧИСТА ПЛАНЕТА!”**, що забезпечують відповідні результати у плані поводження з ТПВ.

А ВИ УКЛАЛИ ДОГОВІР НА ВИВЕЗЕННЯ ТПВ?

ПЛАН ДІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ТПВ:

- санітарне очищення території населених пунктів, лісосмуг, ставків від стихійних сміттєзвалищ;
- озеленення територій населених пунктів;
- придбання сміттєвозу, сміттєвих баків;
- облаштування майданчиків для збору в сміттєві баки ТПВ;
- організація силами КП вивозу ТПВ на полігон;
- проведення широкомасштабної інформаційної кампанії серед населення щодо поводження з ТПВ та переваг підписання договорів з КП;
- навчання молоді свідомого екологічного ставлення до навколишнього середовища, до рідної землі.

У Недобоївській громаді планується проведення заходів по вивезенню, а в подальшому і сортуванню твердих побутових відходів.

Для того, щоб укласти договір на вивезення сміття, потрібно зробити наступні кроки:

- Завантажити договір про вивезення ТПВ із сайту громади у розділі **КП Недобоївська ОГ** або взяти паперовий зразок у сільській раді.
- Підписати договір та надіслати його на за адресою: **60035 вул. Головна 28 А, с. Недобоївці Дністровського району**, або принести у Недобоївську сільську раду.
- Вивіз сміття буде проводитись **2 рази в місяць**

ЯК ПОДАТИ ПРОПОЗИЦІЮ ДО БЮДЖЕТУ НЕДОБОЇВСЬКОЇ ГРОМАДИ?

У період липня – вересня 2021 року ви можете подавати свої пропозиції:

- 1** Безпосередньо до відділу фінансів сільської ради Недобоївської ТГ за адресою:
60035, Чернівецька обл., Дністровський р-н., с. Недобоївці, вул. Головна 28а
- 2** На електронну пошту ТГ:
otg_24_317@ukr.net / nedoboivtsi14@ukr.net
- 3** Запрошуємо вас долучитися до участі в робочих групах з формування проєкту бюджету на наступний рік. За інформацією про те, як долучитись до робочої групи, звертайтеся до старост, депутатів або безпосередньо у сільську раду.

**БУДЬТЕ АКТИВНИМИ!
ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ РОЗВИТОК
ГРОМАДИ ТА ПОКРАЩЕННЯ
РІВНЯ НАДАННЯ ПОСЛУГ.**

*Подати електронну
пропозицію до бюджету громади
на наступний рік
можна тут:*

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Контактна особа: Миронець Наталія Дмитрівна,
начальниця фінансового відділу
Недобоївської сільської ради

60035, Чернівецька обл.,
Дністровський р-н, с.Недобоївці,
вул. Головна, 28а

050 865 30 20

nedoboivska-gromada.gov.ua

otg_24_317@ukr.net
nedoboivtsi14@ukr.net

**Недобоївська сільська об'єднана
територіальна громада**
facebook.com/nedoboivskaOTG